

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут будівництва та архітектури

04-08-08s

СИЛАБУС	Теоретико-методологічні аспекти наукової спеціальності	
SYLLABUS	Theoretical and methodological aspects of the scientific specialty	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	OK 5	
Освітній рівень Level of Education	Доктор філософії (третій)	
	PhD (third)	
Галузь знань Field of Knowledge	19	Архітектура та будівництво Architecture and Building Construction
Спеціальність Field of Study	191	Архітектура та містобудування Architecture and Urban Planning
Освітня програма Degree Programme	Архітектура та містобудування (ID 589)	
	Architecture and Urban Planning	

Силабус навчальної дисципліни «**Теоретико-методологічні аспекти наукової спеціальності**» для здобувачів вищої освіти третього (доктор філософії) рівня, які навчаються за освітньо-науковою програмою «Архітектура та містобудування», спеціальності 191 «Архітектура та містобудування». Рівне. НУВГП. 2025. 12 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/31272/>

Розробник силабусу: Сергіюк Ірина Миколаївна, к. арх., доцентка кафедри архітектури та середовищного дизайну

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 9 від “24” лютого 2025 року

Завідувач кафедри: Михайлишин Ольга Леонідівна, д. арх., доцентка

Керівник (гарант) ОП: Михайлишин Ольга Леонідівна, д. арх., доцентка, завідувачка кафедри архітектури та середовищного дизайну

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 6 від “15” березня 2025 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Макаренко Руслан Миколайович, к.т.н., професор

Попередня версія силабусу (вказати шифр) :

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАУКОВОЇ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Освітня програма	Архітектура та містобудування
Спеціальність	191 «Архітектура та містобудування»
Рік навчання, семестр	1 1
Кількість кредитів	4
Лекції:	22 год
Практичні заняття:	18 год
Самостійна робота:	80 год
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	державна

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)

Лектор	 <p><i>Сергіюк Ірина Миколаївна, к. арх., доц., доцентка кафедри архітектури та середовищного дизайну</i></p>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Сергіюк Ірина Миколаївна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-5286-5546
Як комунікувати	i.m.sergiyuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Успішність наукової діяльності неможлива без знання її методології, теорії, технології, методів та організації. Ці знання необхідні здобувачам як складова базової підготовки для виконання наукової роботи. Мета дисципліни полягає у вивченні теоретичних засад науково-дослідної діяльності, ознайомленні з методичними рекомендаціями щодо виконання конкретних видів наукових робіт, а саме підготовки дисертації.

Завдання освітньої компоненти:

- накопичити, систематизувати та проаналізувати фактичний матеріал за темою власного наукового дослідження;
- сформуувати науковий світогляд майбутніх докторів філософії через виконання практичних завдань за темою власних наукових досліджень, обговорення та наукові дискусії;
- набуті необхідний досвід в організації своєї науково-дослідної роботи, у використанні методів наукового пізнання, застосуванні логічних законів і правил для самостійного виконання наукових досліджень у галузі архітектури та містобудування.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

На платформі освітніх програм
<http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/31272>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Передумовами вивчення дисципліни є наявність другого освітнього рівня (магістр або спеціаліст).

Компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері архітектури та містобудування, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)

СК01. Здатність виконувати теоретико-методологічні прикладні і експериментальні наукові дослідження, які створюють нові знання у сфері архітектури та містобудування, дотичних до неї міждисциплінарних напрямів, і результати яких можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з архітектури та будівництва і суміжних галузей.

СК04. Здатність прогнозувати розвиток архітектурної діяльності, процесів і явищ, ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти, лідерство під час їх реалізації.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

PH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері архітектури та містобудування і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.

PH04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження у сфері архітектури та містобудування та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу великих масивів даних та/або складної структури, спеціалізоване програмне забезпечення, інформаційні системи та бази даних.

PH08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи архітектури та містобудування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері архітектури та містобудування та у викладацькій практиці.

Структура та зміст освітнього компонента

Теми лекційних занять:

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади наукового дослідження

Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі (2 год)

Опис теми: виникнення та еволюція науки: теоретичні та методологічні принципи науки; види та ознаки наукового дослідження.

Тема 2. Методологія, методи, логіка наукових досліджень (2 год)

Опис теми: методологія наукових досліджень: логіка процесу наукового дослідження; методи наукового дослідження на теоретичному та емпіричному рівнях пізнання.

Тема 3. Роль трансдисциплінарних наук та системного підходу в сучасних наукових дослідженнях (2 год)

Опис теми: понятійний апарат системного підходу; спільне та відмінне в комплексному та системному підходах до наукових досліджень; вплив трансдисциплінарності знань та системних методів на формування структури наукового дослідження.

Змістовий модуль 2. Технологія наукових досліджень

Тема 4. Підготовчий етап наукового дослідження. Збір та систематизація інформації (2 год)

Опис теми: фактори та їх роль в архітектурних дослідженнях; класифікація як засіб упорядкування знань в архітектурних дослідженнях.

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень (2 год)

Опис теми: документальні джерела інформації; види документів; техніка роботи зі спеціальною літературою.

Тема 6. Бібліографічний апарат наукових досліджень (2 год)

Опис теми: правила складання бібліографічного опису для списків літератури, джерел, окремих видів документів.

Тема 7. Самостійна робота здобувача в системі наукового процесу (2 год)

Опис теми: сутність і структура самостійної роботи; методика вивчення літератури

Змістовий модуль 3. Особливості наукової роботи. Дисертаційна робота як вид наукового твору

Тема 8. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження (2 год)

Опис теми: етапність роботи; послідовність виконання.

Тема 9. Структура наукового дослідження (2 год)

Опис теми: загальна схема наукового дослідження; композиція наукового дослідження; структура дисертації.

Тема 10. Складові елементи наукового дослідження. Вступна частина (2 год)

Опис теми: формулювання теми наукового дослідження та визначення робочої гіпотези; визначення мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження; виконання теоретичних і прикладних наукових досліджень.

Тема 11. Очікувані результати досліджень (2 год)

Опис теми: наукова новизна; практична значущість.

Теми практичних занять:

Тема 1. Наука, поняття та етапи розвитку (2 год)

Тема 2. Методологія наукових досліджень (2 год)

Тема 3. Рівні та методи наукового дослідження (2 год)

Тема 4. Практичні аспекти організації та проведення наукових досліджень (2 год)

Тема 5. Теоретичні і прикладні наукові дослідження: особливості, відмінності (2 год)

Тема 6. Бібліографічний апарат наукових досліджень та специфіка роботи з різними типами джерельної бази (2 год)

Тема 7. Узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження (2 год)

Тема 8. Видача завдання для підсумкової роботи, обговорення проблемних питань (2 год)

Тема 9. Презентація підсумкової роботи, обговорення результатів (2 год)

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекційні та практичні заняття, самостійне вивчення навчального матеріалу з використанням навчальної та спеціальної літератури.

Методи навчання: аналітичний, дослідницький, проблемно-пошуковий, дискусія, презентація

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Стандартне програмне забезпечення.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/ результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам необхідно відвідувати лекції, брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях тощо), виконати індивідуальне підсумкове завдання та вчасно здати модульний контроль.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, здобувач отримує обов'язкові бали:

- 22 балів - за відвідування лекційних занять;
- 18 балів - за якісну підготовку до практичних занять;
- 20 балів - за якісне виконання індивідуального підсумкового завдання;
- 40 балів - за підсумковий модуль.

Усього – 100 балів.

Підсумкова індивідуальна робота виконується у вигляді реферату (формат А4) у друкованому та електронному форматах на задану тему, яка безпосередньо пов'язана із темою майбутньої дисертаційної роботи, та містить теоретичні та практичні складові.

Модульний контроль проходить у формі письмового іспиту, що складається з трьох питань із кожного зі змістових модулів дисципліни.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань, можливість їм подання апеляції: <https://nuwm.edu.ua/sp/dokumenty>

Критерії оцінювання підсумкового та поточного контролів

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені силабусом навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерел;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення для виконання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів;
- своєчасність виконання;
- дотримання вимог оформлення.

Критерії оцінювання практичних завдань, задач (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0% - завдання не виконано;

40% - завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;

60% - завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці, порушені терміни виконання та вимоги до оформлення;

80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література:

1. Білокінь Ю.М., Фомін І.О. Наука і творчість в архітектурі. Київ, 2006. 208 с.
2. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
3. Методологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс]: навч. посіб. Для студ. / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 58 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. Для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2004. 240 с.

Допоміжна література:

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
2. Згуровський М.З., Панкратова Н.Д. Основи системного аналізу. Київ: Видавнича група ВНУ, 2007. 544 с.
3. Лаврик Г.І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні: підруч. для студ. вищ. навч. закладів. Київ: КНУБА, Українська академія архітектури, 2002. 140 с.
4. Прибега Л. Охорона та реставрація об'єктів архітектурно-містобудівної спадщини України. Методологічний аспект. Київ, 2009.
5. П'ятницька-Позднякова І.С, Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник. Київ, 2003. 116 с.
6. Сидоренко В.К. Основи наукових досліджень. Київ: РНКЦ «ДІНІТ», 2000. 259 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Законодавство України. URL: <http://www.rada.kiev.ua/>
2. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
5. Обласна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>
6. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/naukova_biblioteka (http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php).
7. Кафедра архітектури та середовищного дизайну URL: <https://nuwm.edu.ua/nni-ba/kaf-asd>.

Поєднання навчання та досліджень

У процесі навчання здобувачі мають можливість долучитись до реалізації наукових досліджень, зокрема за темою «Дослідження проблем історії, теорії і практики архітектури та містобудування Правобережної України», яка зареєстрована в Українському інституті науково-технічної експертизи та інформації (державний реєстраційний номер 0121U111218).

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

1. Аналітичні навички.
2. Здатність логічно обґрунтовувати позицію.
3. Комплексне вирішення проблеми.
4. Критичне мислення.
5. Навички усного спілкування.
6. Творчі здібності (креативність).
7. Уміння слухати і запитувати.
8. Формування власної думки та прийняття рішень.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості та реалізація повторного вивчення дисципліни здійснюються згідно з «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>, за яким реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі підсумкових завдань з навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Здобувачі мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/18660>.

Правила академічної доброчесності

Викладачі і здобувачі зобов'язані дотримуватись правил академічної доброчесності. Відповідні вимоги до дотримання таких правил відображені у Кодексі честі студентів НУВГП <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>.

Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, недопущення до захисту роботи та інше.

Вимоги дотримання академічної доброчесності регламентуються Положенням про академічну доброчесність в НУВГП <https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>.

Перелік рекомендованих видів академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти НУВГП наведено у додатку до Положення про академічну доброчесність в НУВГП.

Вимоги до відвідування

Здобувачу не дозволяється пропускати заняття без поважних речей. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то здобувачу не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Здобувач має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>.

При об'єктивних причинах пропуску занять, здобувачі можуть самостійно вивчити пропущений матеріал за вищенаведеним посиланням на розміщення навчальної дисципліни на платформі MOODLE.

Автор
Доцент

Ірина СЕРГІЮК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №861
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100